

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΑΙΣΘΗΤΗΡΙΩΝ

Εισαγωγή στο Arduino

Μέρος Α: Υλικό

Εισαγωγή

Επεξεργασία πληροφορίας

Μικροεπεξεργαστής
(microprocessor):

Ένα ολοκληρωμένο κύκλωμα που περιλαμβάνει έναν επεξεργαστή (CPU).

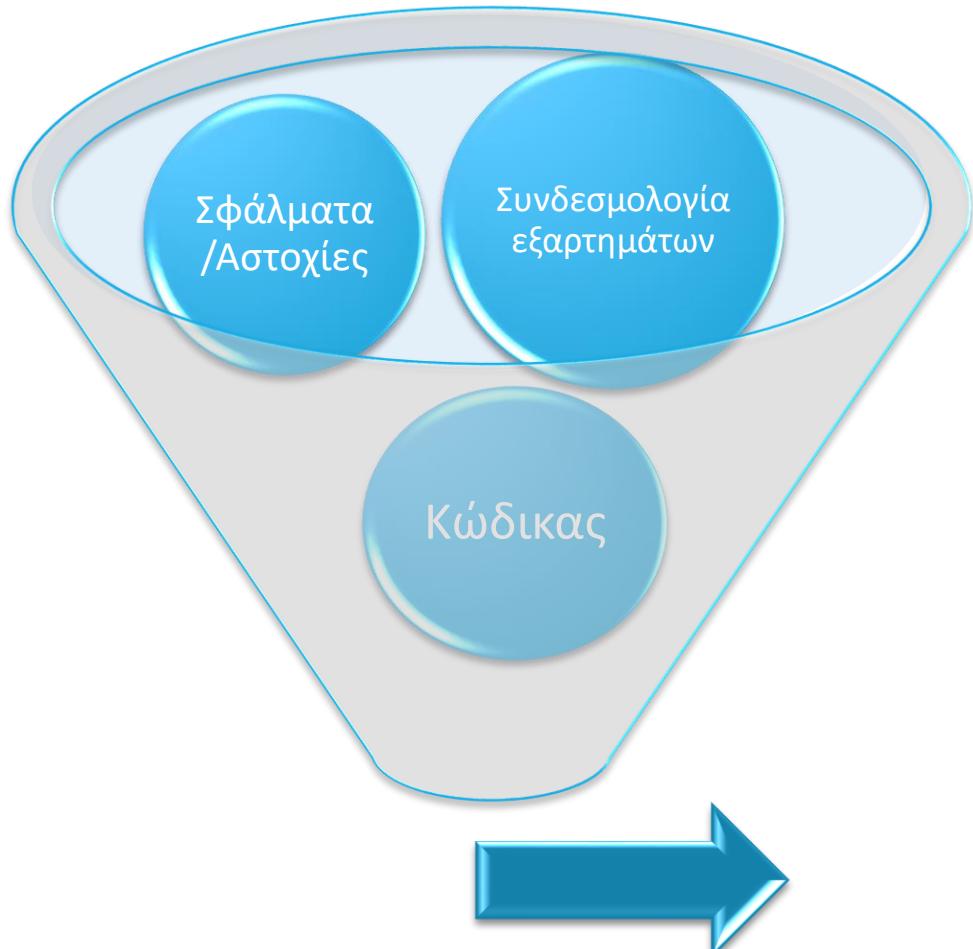

Μικροελεγκτής
(microcontroller - MCU):

Ένα ολοκληρωμένο κύκλωμα που περιλαμβάνει CPU, RAM, ROM και άλλα περιφερειακά, ενσωματωμένα σε ένα chip.

Το πρόβλημα

Η λύση

Προσθήκη στοιχείων

- Υποδοχές εισόδου/εξόδου, τροφοδοσίας
- LEDs ενδείξεων

Απλοποίηση Προγραμματισμού

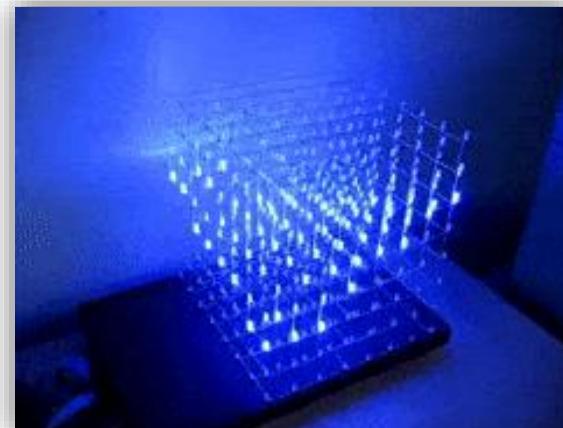
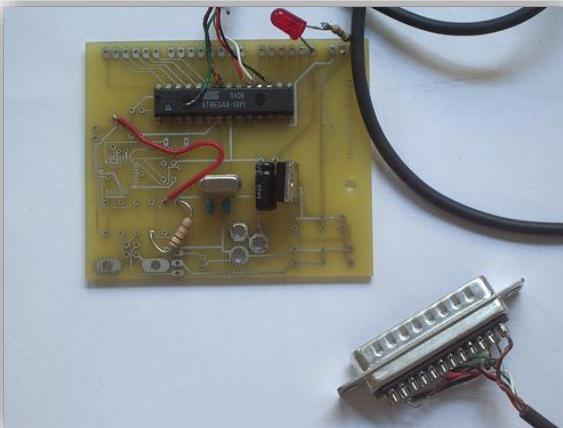
- Χρήση γνωστής γλώσσας προγραμματισμού
- Υποστήριξη από μεγάλη κοινότητα

Μείωση πιθανότητας σφαλμάτων

- Χρήση ασφαλειών, διόδων, σταθεροποιητών

To Arduino

- Κατασκευάστηκε το **2005** στο Interaction Design Institute Ivrea (IDI) της Ιταλίας, από τους M. Banzi, D. Cuartielles, T. Igoe, G. Martino και D. Mellis.
- Προοριζόταν για μαθητές/φοιτητές, δημιουργούς και καλλιτέχνες που **δεν είναι εξοικειωμένοι** με Ηλεκτρονική & Πληροφορική.
- Αναπτύχθηκε τόσο το **υλικό**, όσο και το **λογισμικό** (open source).
- Το όνομα **Arduino** προήλθε από bar της περιοχής!

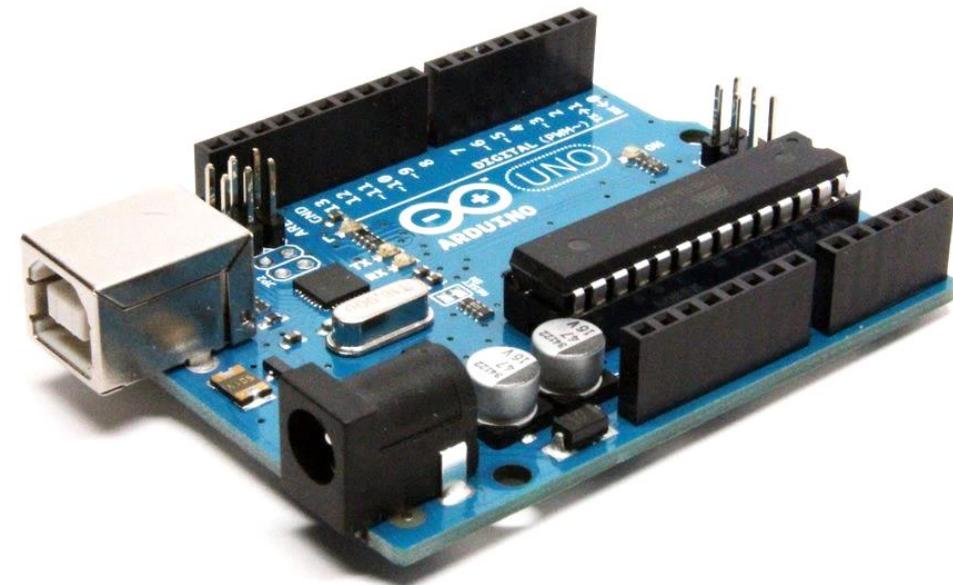

ΥΛΙΚΟ

Χαρακτηριστικά Arduino UNO R3

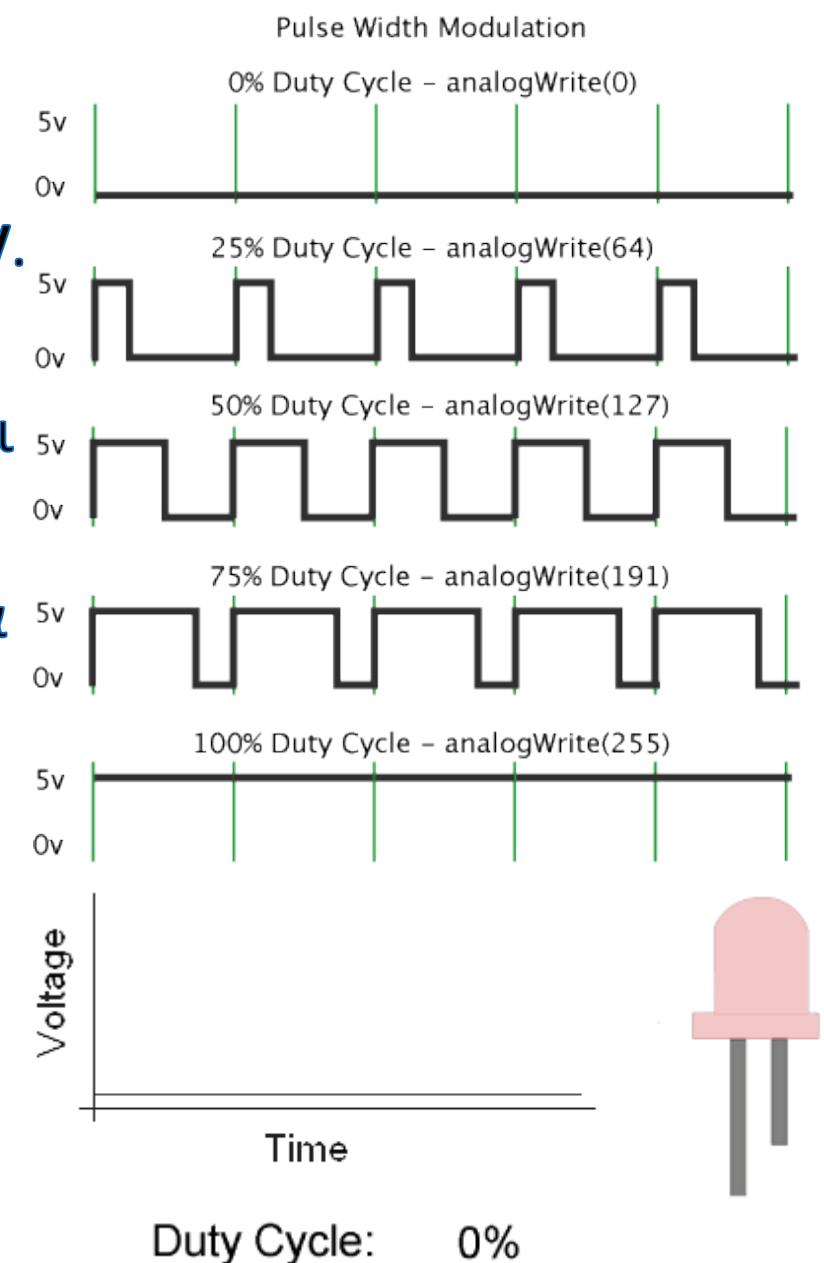
Μικροελεγκτής	ATmega328P
Συχνότητα λειτουργίας	16MHz
Τάση λειτουργίας	5V
Τάση τροφοδοσίας	7-12 V
Ψηφιακές Είσοδοι/Εξοδοι	14 (6 PWM)
Αναλογικές είσοδοι	6
Παροχή DC ρεύματος ανά pin	20mA
Μνήμη Flash	32KB
Μνήμη SRAM	2KB
Μνήμη EEPROM	1KB

- Αποθήκευση του κώδικα
Διατήρηση των τιμών των μεταβλητών κατά την τροφοδοσία του Arduino
Διατήρηση των τιμών των μεταβλητών μετά τη διακοπή της τροφοδοσίας του Arduino

Pulse Width Modulation (PWM)

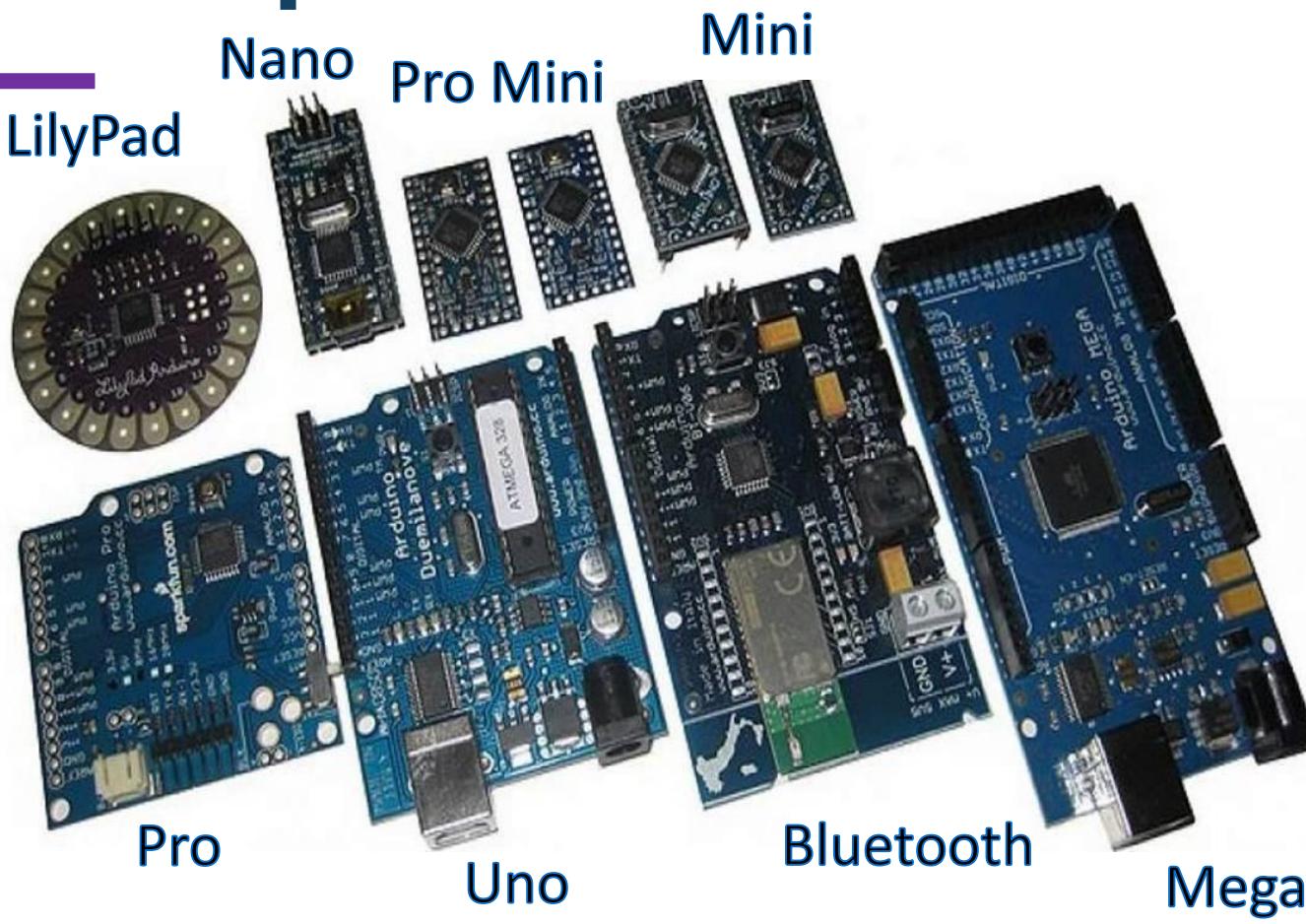
- Το Arduino έχει μόνο ψηφιακές εξόδους.
- Συνεπώς, η τάση εξόδου του μπορεί να είναι μόνο 0 ή 5 V.
- Με την τεχνική PWM, μεταβάλλεται το **duty cycle** του παλμικού σήματος εξόδου, ώστε να προσομοιώνονται και οι ενδιάμεσες τιμές τάσης.
- Η συνάρτηση **analogWrite(pin, value)** χρησιμοποιείται για αυτόν τον σκοπό.
- Προσοχή: Μόνο τα ψηφιακά pins **3, 5, 6, 9, 10** και **11** μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την τεχνική PWM.
- Συχνές εφαρμογές της **analogWrite**:
  - LED που ανάβει και σβήνει σταδιακά.
  - Έλεγχος ταχύτητας DC κινητήρα.

Πλακέτες Arduino

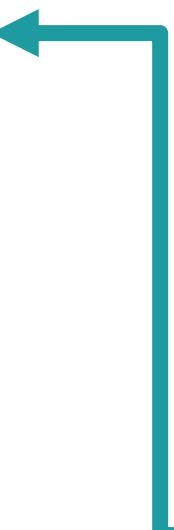
LilyPad

- ATmega168V/328V
- 8MHz
- 5V
- 14 D_Pins
- 6 A_Pins
- Flash 16KB
- RAM 1KB
- ROM 512B

Uno

- ATmega328
- 16MHz
- 5V
- 14 D_Pins
- 6 A_Pins
- Flash 32KB
- RAM 2KB
- ROM 1KB
- USB type-A

Nano

- ATmega328
- 16MHz
- 5V
- 14 D_Pins
- 8 A_Pins
- Flash 32KB
- RAM 2KB
- ROM 1KB
- Mini USB

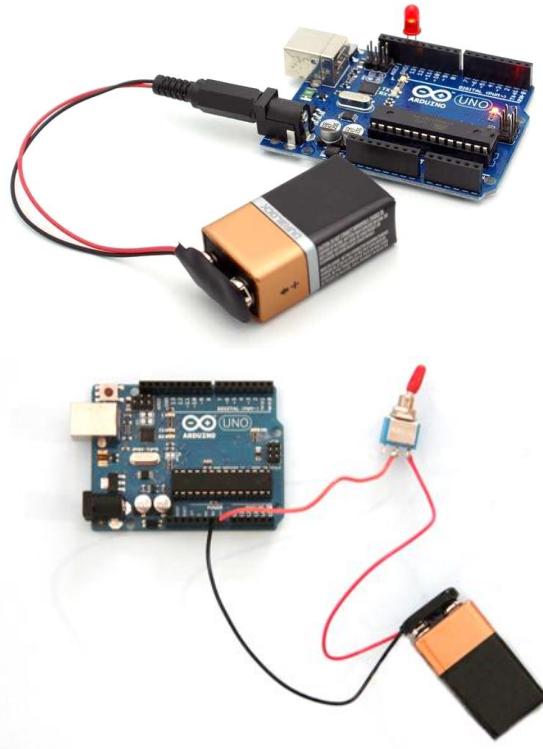
Mega

- ATmega2560
- 16MHz
- 5V
- 54 D_Pins
- 14 A_Pins
- Flash 256KB
- RAM 8KB
- ROM 4KB
- USB type-A

Τρόποι τροφοδοσίας Arduino UNO

Καλώδιο USB
(type A-B)

Μπαταρία 9V

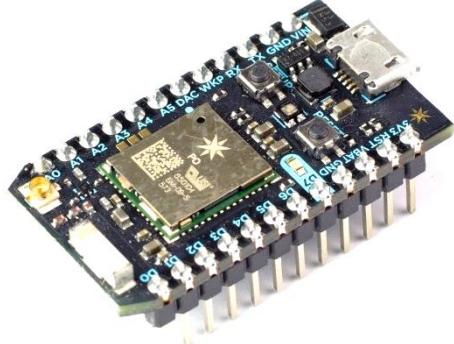

Τροφοδοτικό με
υποδοχή 2.1mm
(9-12 V)

Σύγκριση χαρακτηριστικών

Boards	Microcontroller	Operating Voltage/s (V)	Digital I/O Pins	PWM Enabled Pins	Analog I/O Pins	DC per I/O (mA)	Flash Memory (KB)	SRAM (KB)	EEPROM (KB)	Clock (MHz)	Length (mm)	Width (mm)	Cable	Native Network Support
Uno	ATmega328	5	14	6	6	20	32	2	1	16	68.6	53.4	USB A-B	None
Leonardo	ATmega32u4	5	20	7	12	40	32	2.5	1	16	68.6	53.3	micro-USB	None
Micro	ATmega32u4	5	20	7	12	40	32	2.5	1	16	48	18	micro-USB	None
Nano	ATmega328	5	22	6	8	40	32	1	0.51	16	45	18	mini-B USB	None
Mini	ATmega328	5	14		6	20	32	2	1	16	30	18	USB-Serial	None
Due	Atmel SAM3X8E ARM Cortex-M3 CPU	3.3	54	12	12	800	512	96	X	84	102	53.3	micro-USB	None
Mega	ATmega2560	5	54	15	16	20	256	8	4	16	102	53.3	USB A-B	None
M0	Atmel SAMD21	3.3	20	12	6	7	256	32	X	48	68.6	53.3	micro-USB	None
Yun Mini	ATmega32u4	3.3	20	7	12	40	32	2.5	1	400	71.1	23	micro-USB	Ethernet/Wifi
Uno Ethernet	ATmega328p	5	20	4	6	20	32	2	1	16	68.6	53.4	Ethernet	Ethernet
Tian	Atmel SAMD21	5	20	12	0	7	16000	64000	X	560	68.5	53	micro-USB	Ethernet/Wifi
Mega ADK	ATmega2560	5	54	15	16	40	256	8	4	16	102	53.3	USB A-B	None
M0 Pro	Atmel SAMD21	3.3	20	12	6	7	256	32	X	48	68.6	53.3	micro-USB	None
Industrial 101	ATmega32u4	5	7	2	4	40	16000	64000	1	400	51	42	micro-USB	Ethernet/Wifi
Uno Wifi	ATmega328	5	20	6	6	20	32	2	1	16	68.6	53.4	USB A-B	Wifi
Leonardo Ethernet	ATmega32u4	5	20	7	12	40	32	2.5	1	16	68.6	53.3	USB A-B	Ethernet
MKR1000	Atmel SAMD21	3.3	8	12	7	7	256	32	X	48	64.6	25	micro-USB	Wifi

Εναλλακτικές επιλογές

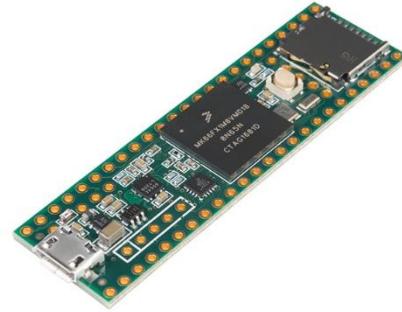
Particle Photon

- ARM Cortex M3
- 3.3V
- 120MHz
- Flash 1MB
- RAM 128KB
- Wi-Fi

NodeMCU

- ESP8266
- 3.3V
- 80 (160) MHz
- Flash 4MB
- RAM 128KB
- Wi-Fi

Teensy 3.6

- ARM Cortex M4
- 3.3V
- 180MHz
- Flash 1MB
- RAM 256KB
- 87pins

**MSP430
Launchpad**

- MSP430
- 3.3V/5V
- 16MHz
- Flash 16KB
- RAM 4KB
- Low power

Διαφορετικές επιλογές

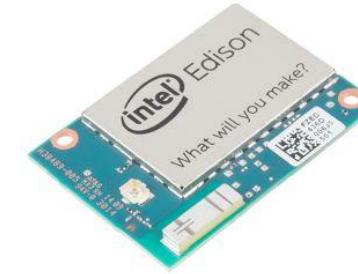
Raspberry Pi 3B+

- ARM Cortex A53
- 1.4GHz 64-Bit
- RAM 1GB
- Wi-Fi/Ethernet
- Bluetooth
- 4 θύρες USB
- Θύρα HDMI
- ...

BeagleBone

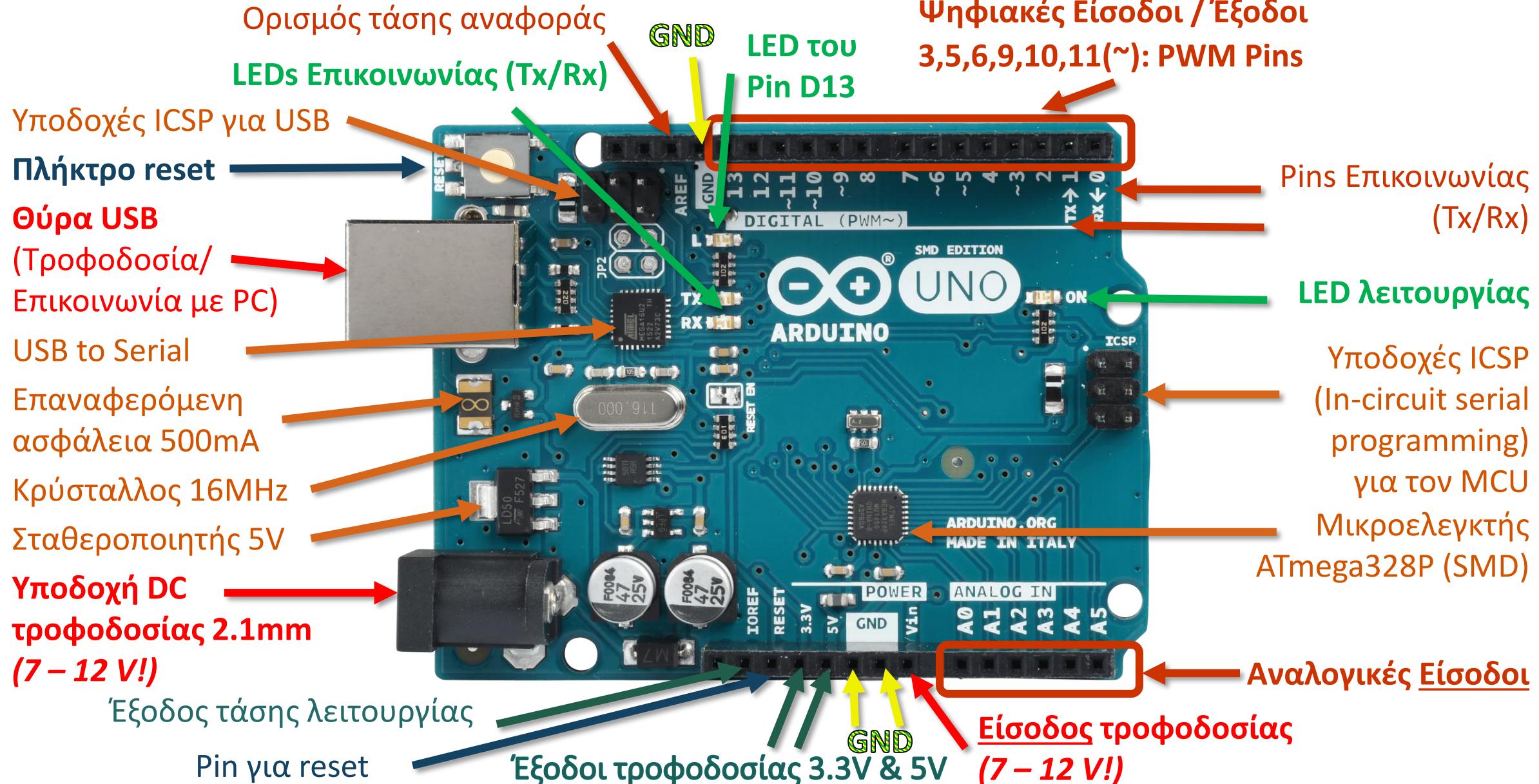
- ARM Cortex A8
- 1GHz
- Flash 4GB
- RAM 512MB
- Wi-Fi
- Bluetooth
- Θύρα HDMI
- ...

Intel Edison

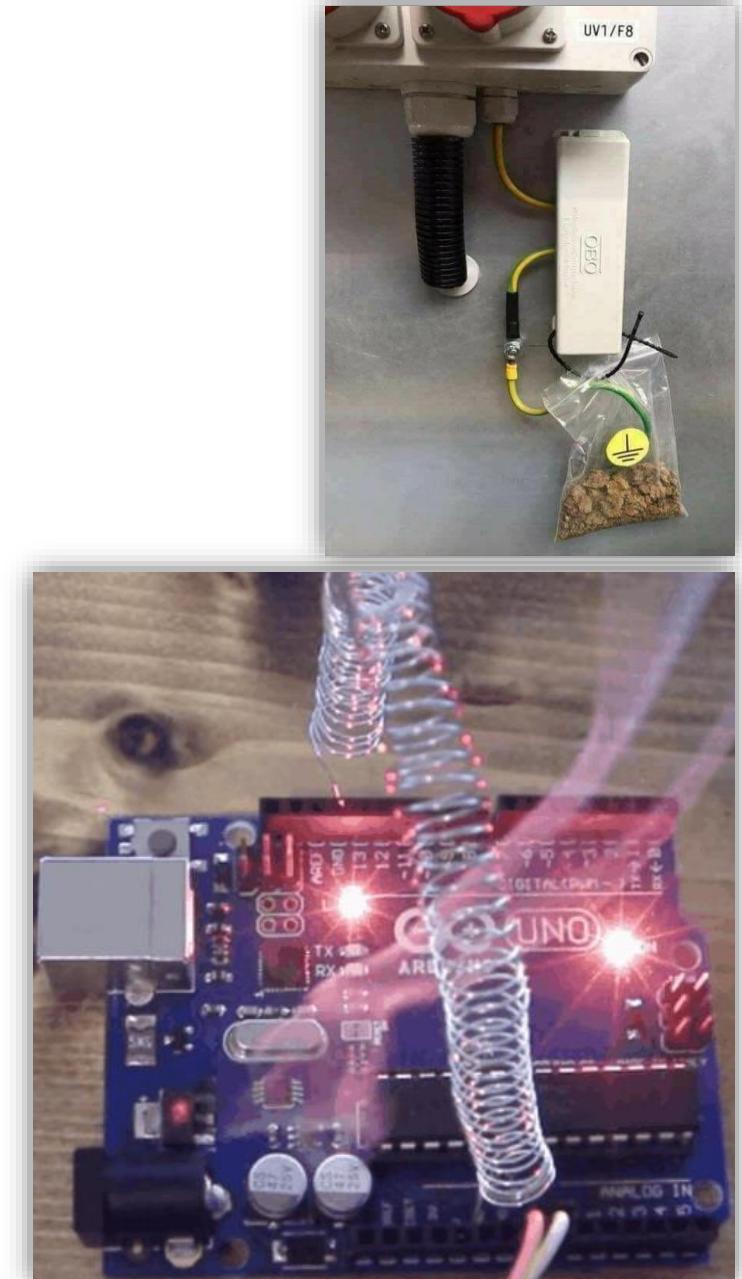
- CPU: Atom Dual core 500MHz
- MCU: Quark 100MHz
- Flash 4GB
- RAM 1GB
- Wi-Fi
- Bluetooth
- ...

Στοιχεία πλακέτας Arduino UNO R3

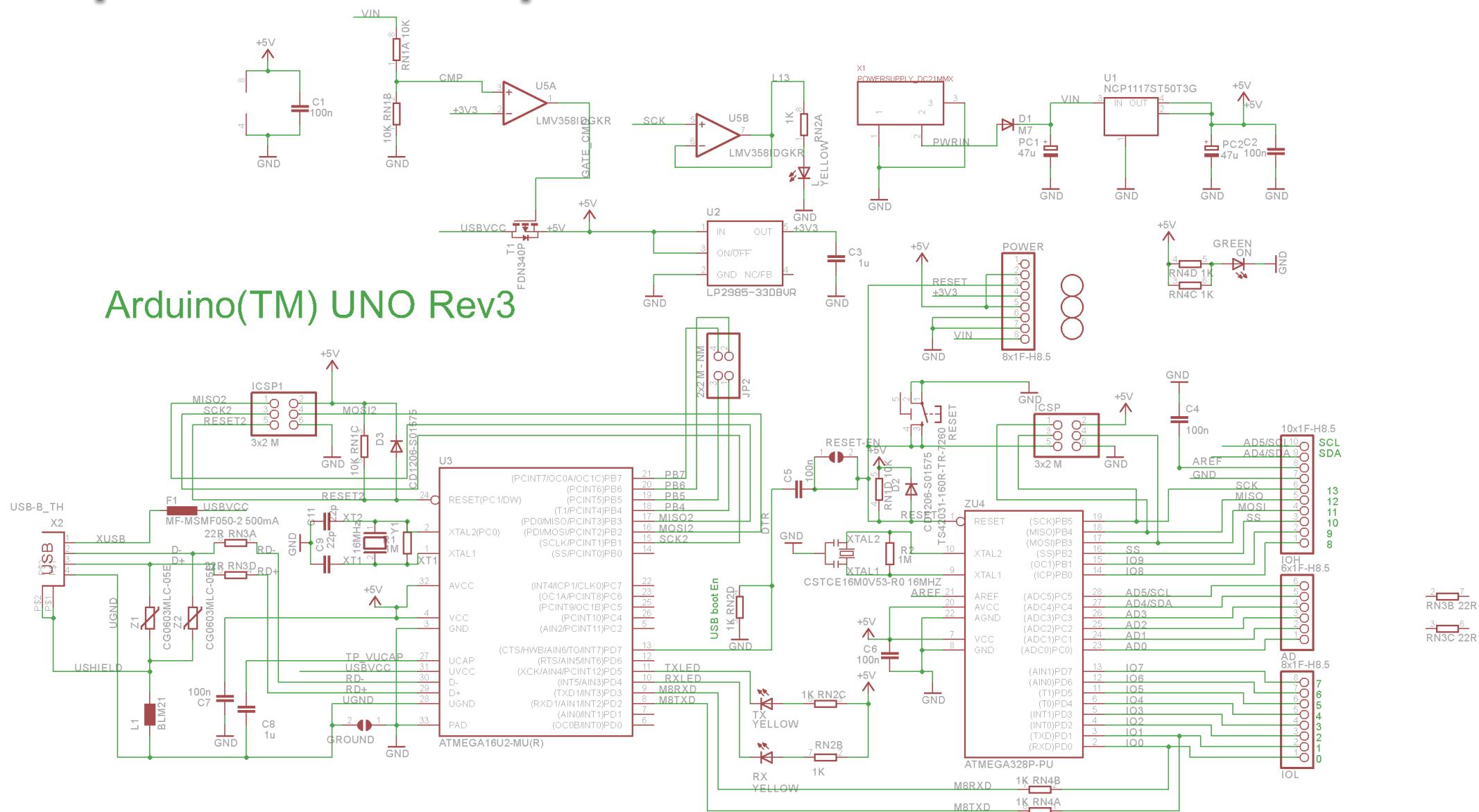
Τρόποι καταστροφής ενός Arduino

- 🔥 Σύνδεση του **Vin** με τη γείωση.
- 🔥 Τροφοδοσία του Arduino από το **Vin** με τάση **<0V** ή **>12V**.
- 🔥 Τάση **>5V** στο **pin 5V** ή τάση **>3.3V** στο **pin 3.3V**.
- 🔥 Είσοδος σήματος τάσης **>5.5V** σε οποιοδήποτε **pin** εισόδου.
- 🔥 Σύνδεση ενός **pin** κατάστασης **HIGH (5V)** με τη γείωση.
- 🔥 Σύνδεση ενός **pin** κατάστασης **HIGH (5V)**
με ένα **pin** κατάστασης **LOW (0V)**.

Ηλεκτρονικό κύκλωμα Arduino

Arduino(TM) UNO Rev3

Πρόσθετα

Πλακέτες επέκτασης (Shields)

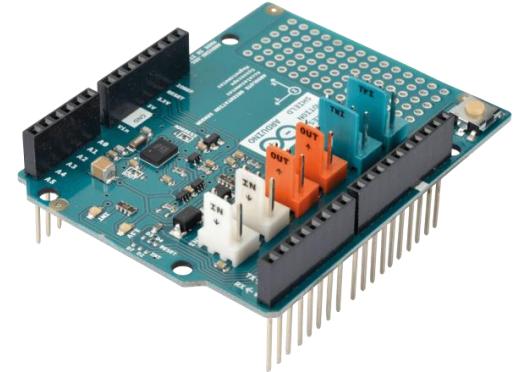
Οθόνη αφής

Relays

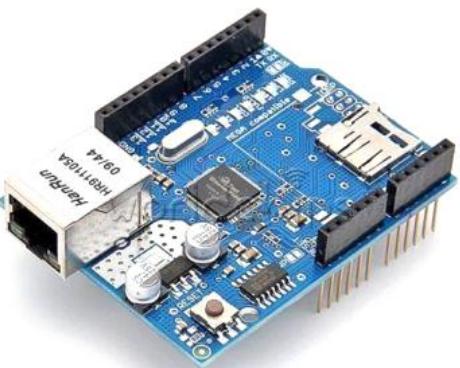
Τροφοδοσία κινητήρα

Αισθητήρες
κίνησης

Wi-Fi

Ethernet

Bluetooth

GSM

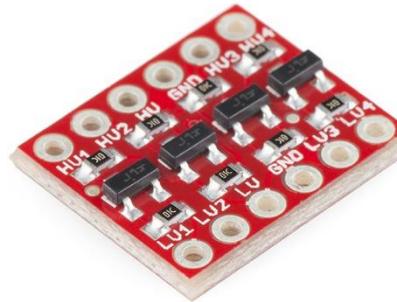
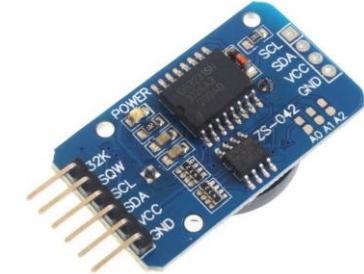
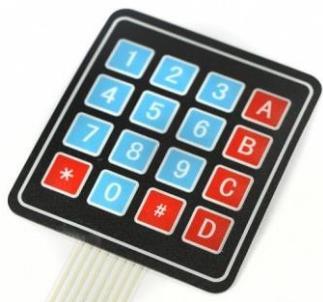
Άλλα πρόσθετα

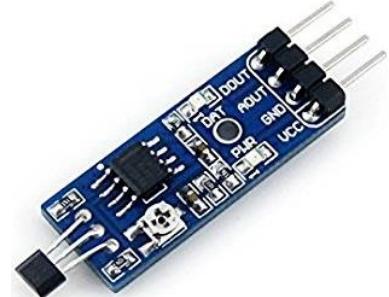
LCD

Micro SD

Logic Level Converter
(3.3V↔5V)Real Time Clock
(RTC)

Πληκτρολόγιο

Αισθητήρας Hall

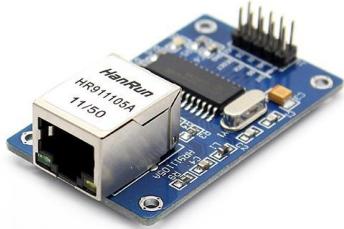

NFC

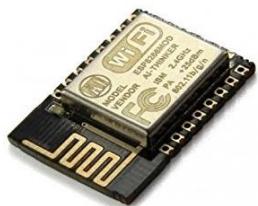
RFID

Επικοινωνία

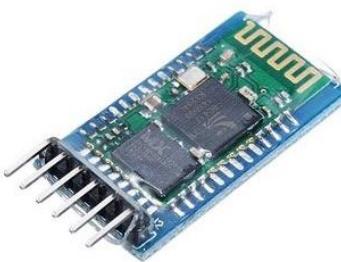
Ethernet

- Ενσύρματο
- Υψηλή ταχύτητα
- Δυνατότητες δικτύων

Wi-Fi

- Ικανοποιητική εμβέλεια
- Υψηλή ταχύτητα
- Ασφάλεια
- Αρκετή κατανάλωση

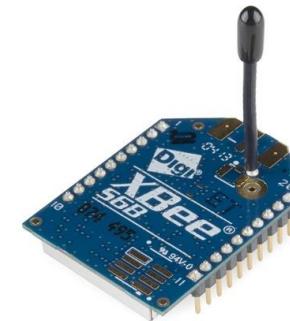
Bluetooth/BLE

- Ελάχιστη κατανάλωση
- Εύκολη επικοινωνία με κινητά κ.λπ.
- Μικρή εμβέλεια
- Χαμηλή ταχύτητα

RF/nRF

- Μεγάλη εμβέλεια
- Ευκολία στη χρήση
- Ευπάθεια στις παρεμβολές

Xbee

- Χαμηλή κατανάλωση
- Ικανοποιητική εμβέλεια
- Εύκολη επικοινωνία συσκευών
- Χαμηλή ταχύτητα

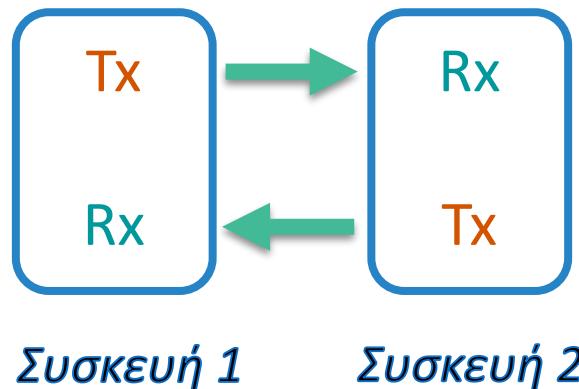

GSM/GPRS

- «Απεριόριστη» εμβέλεια
- Υψηλή κατανάλωση
- Υψηλό κόστος (SIM)

Πρωτόκολλα επικοινωνίας

UART - Universal Asynchronous Receiver/Transmitter

- *Tx: Transmit data*
- *Rx: Receive data*

- ✓ Απλό, διαδεδομένο
- ✗ Μόνο για 2 συσκευές

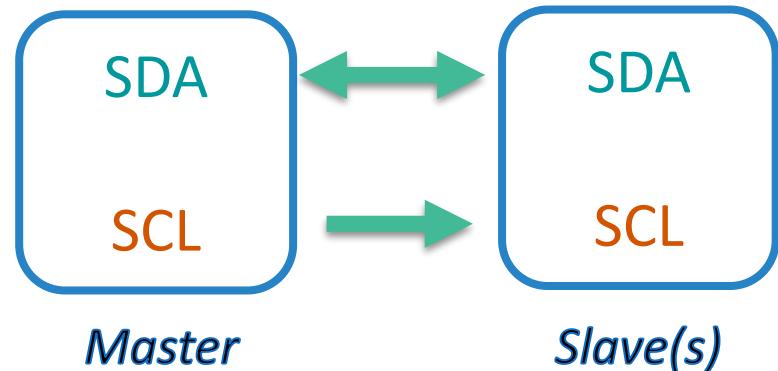
SPI - Serial Peripheral Interface

- *SCLK: Serial Clock*
- *MOSI: Master Output, Slave Input*
- *MISO: Master Input, Slave Output*
- *SS: Slave Select*

- ✓ Υψηλή ταχύτητα,
- ✓ Αμφίδρομη επικοινωνία
- ✓ Χαμηλή κατανάλωση
- ✗ Πιο σύνθετη συνδεσμολογία

I²C - Inter-Integrated Circuit

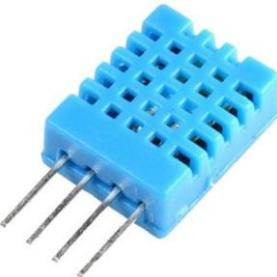
- *SDA: Serial Data*
- *SCL: Serial Clock*

- ✓ Απλή σύνδεση
- ✓ Εύκολη επικοινωνία με πολλαπλές συσκευές
- ✗ Ημι-αμφίδρομη επικοινωνία
- ✗ Υψηλότερη κατανάλωση από το SPI

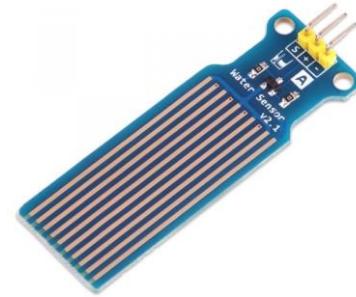
Αισθητήρες (1/2)

Hall

Επιταχυνσιόμετρο/
Γυροσκόπιο

Υγρασίας

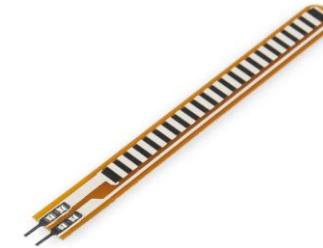
Στάθμης νερού

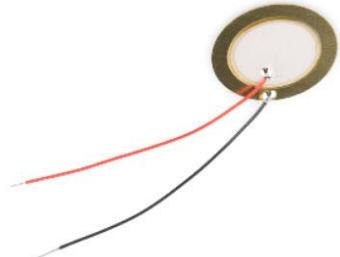
Θερμοκρασίας

Απόστασης
(υπερήχων)Απόστασης
(LIDAR)

Δύναμης

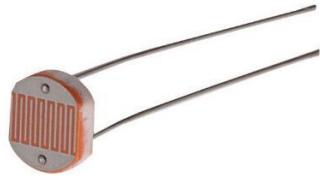

Κάμψης

Πιεζοηλεκτρικός

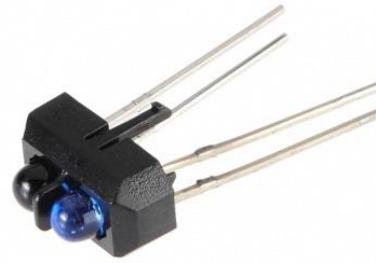
Αισθητήρες (2/2)

Φωτός
(photoresistor)

Φωτός
(phototransistor)

Υπερύθρων

CMOS

Κλίσης

Καρδιακών παλμών

Μυϊκού τόνου

Αποτυπωμάτων

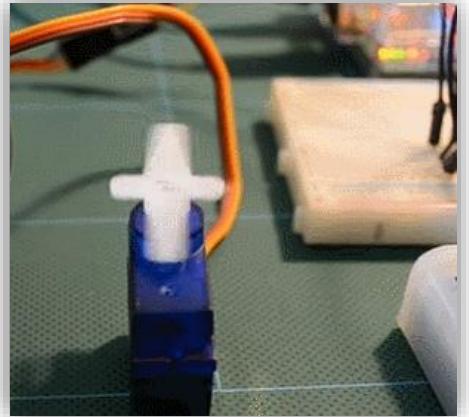

Αφής

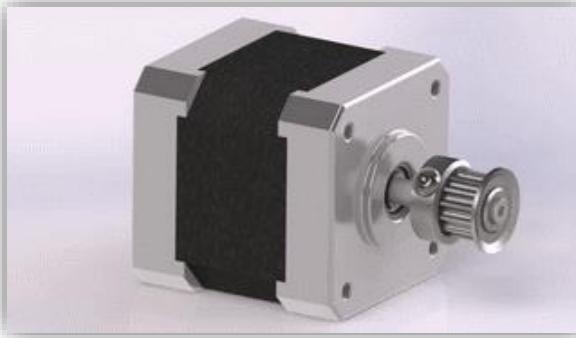
Αερίων

Κινητήρες

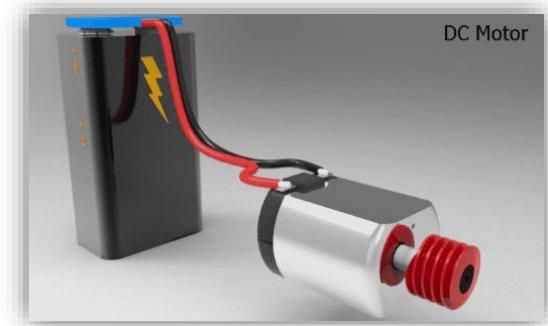
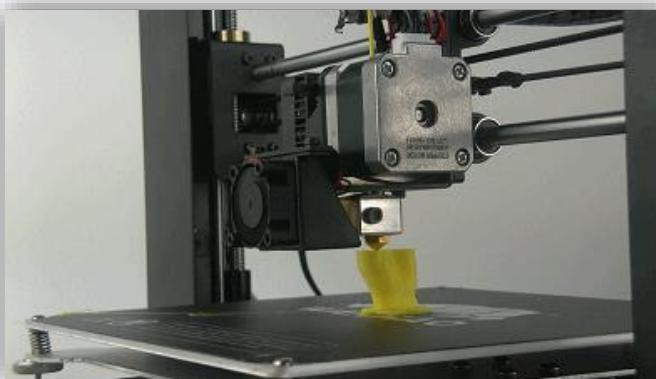
Servo

- Υψηλή ταχύτητα
- Μεγάλη ροπή κίνησης
- Μεγάλη ακρίβεια

Stepper

- Χαμηλότερη ταχύτητα
- Μεγάλη ροπή συγκράτησης
- Μεγάλη ακρίβεια

DC

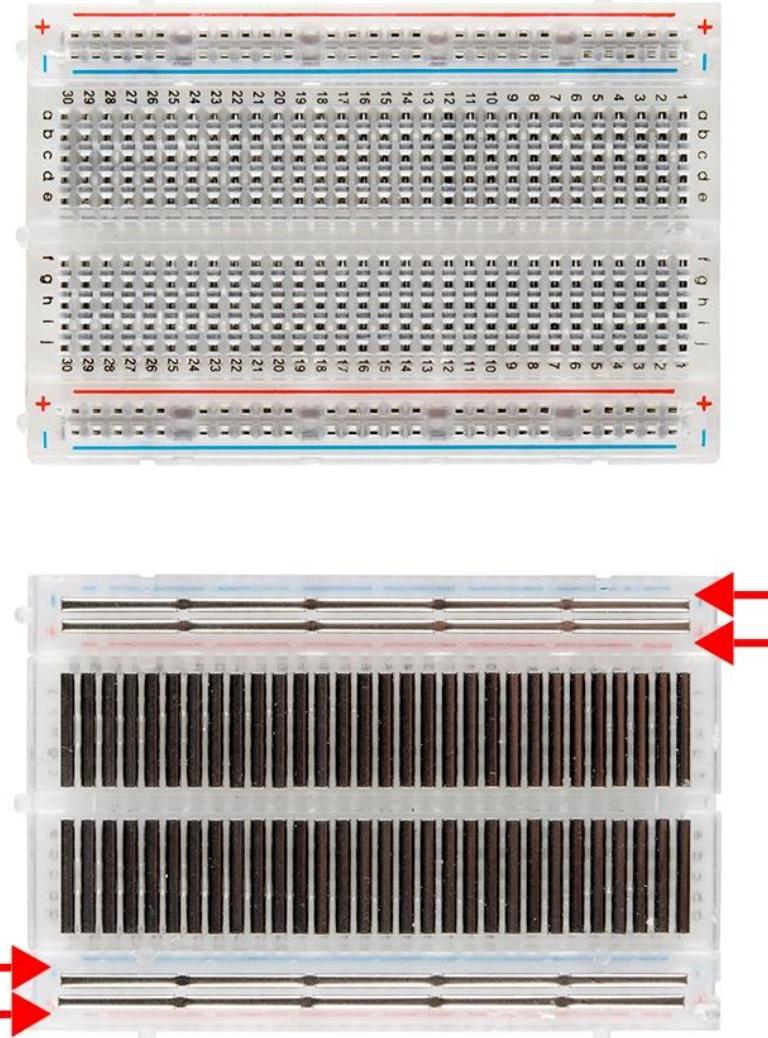
- Συνεχής περιστροφή
- Μικρή ακρίβεια

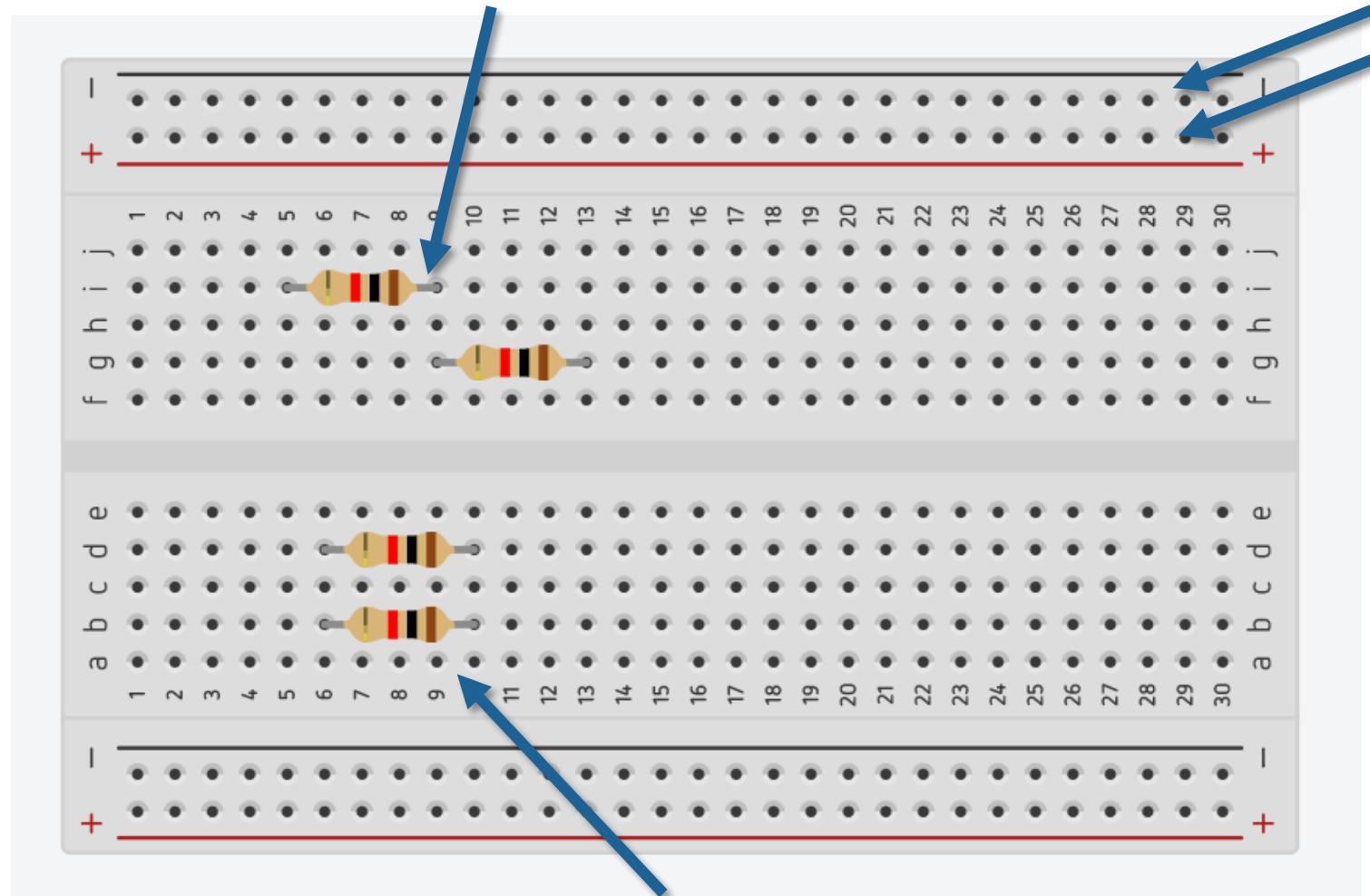

Παραδείγματα

Breadboard

Σύνδεση εν σειρά Γραμμές τροφοδοσίας

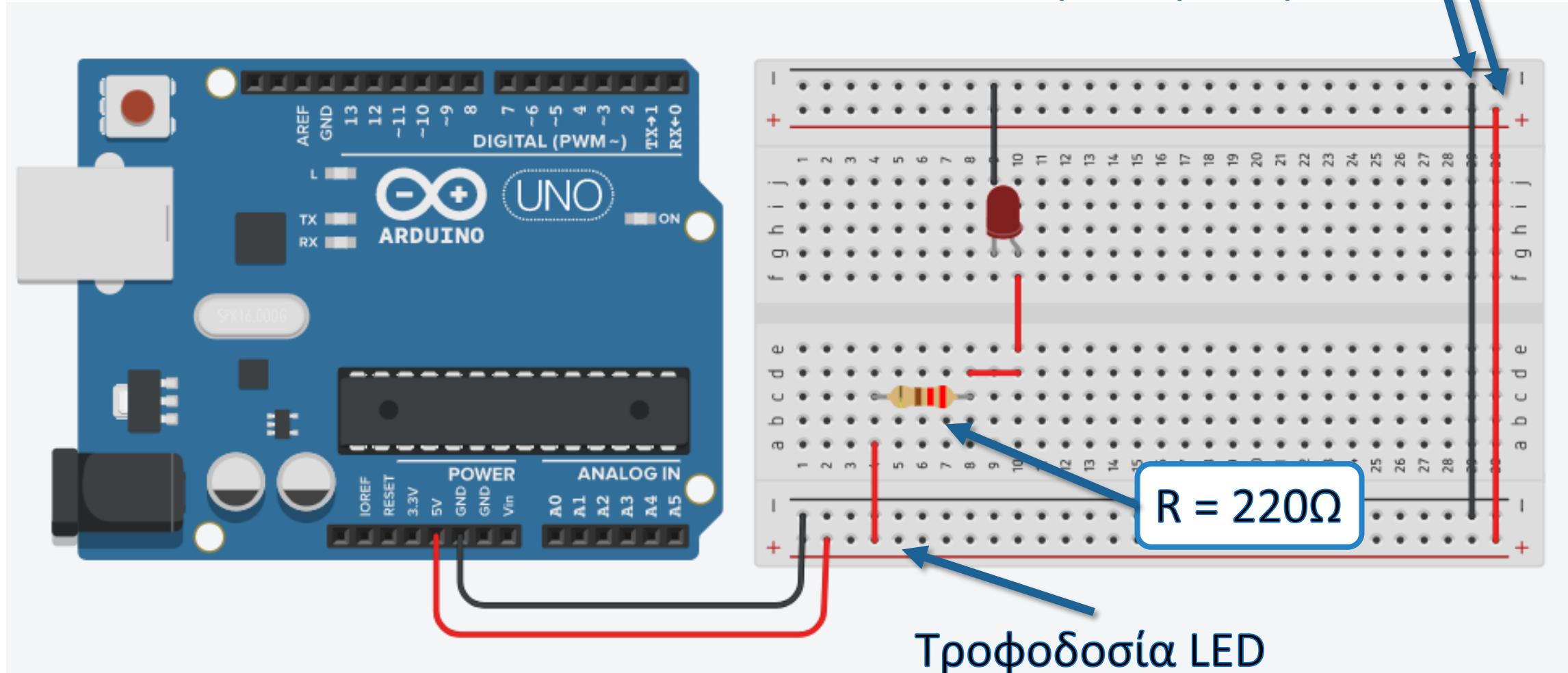

Σύνδεση εν παραλλήλω

Σύνδεση LED

LED που ανάβει μέσω του Arduino.

Μεταφορά γραμμών τροφοδοσίας και στην άλλη πλευρά

Σύνδεση LED

Γιατί $R = 220\Omega$;

- Μέγιστη ένταση ρεύματος στο LED: $I_{max} = 20mA$
- Τάση τροφοδοσίας από το Arduino: $V_s = 5V$
- Πτώση τάσης στο LED: $V_{Drop} = 1.8V$

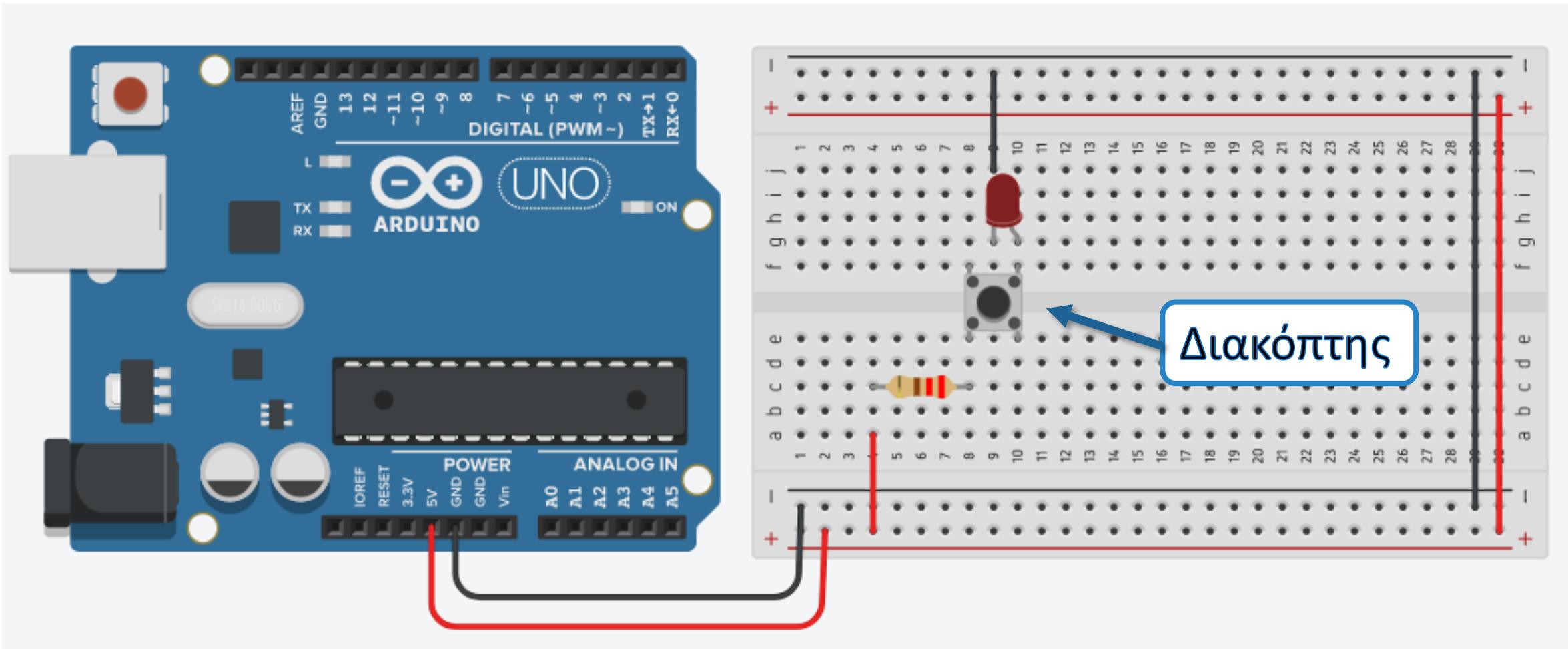
Άρα:

$$R_{min} = \frac{V_s - V_{Drop}}{I_{max}} = \frac{5.0 - 1.8}{0.020} = 160\Omega$$

- Πλησιέστερες (μεγαλύτερες) τιμές αντιστάσεων εμπορίου (E12): $R = 180\Omega$ & 220Ω

Σύνδεση LED με διακόπτη

To LED ανάβει μόνο όταν πατηθεί το pushbutton.

Τροφοδοσία από μπαταρία

Σύνδεση μπαταρίας για την τροφοδοσία του Arduino.

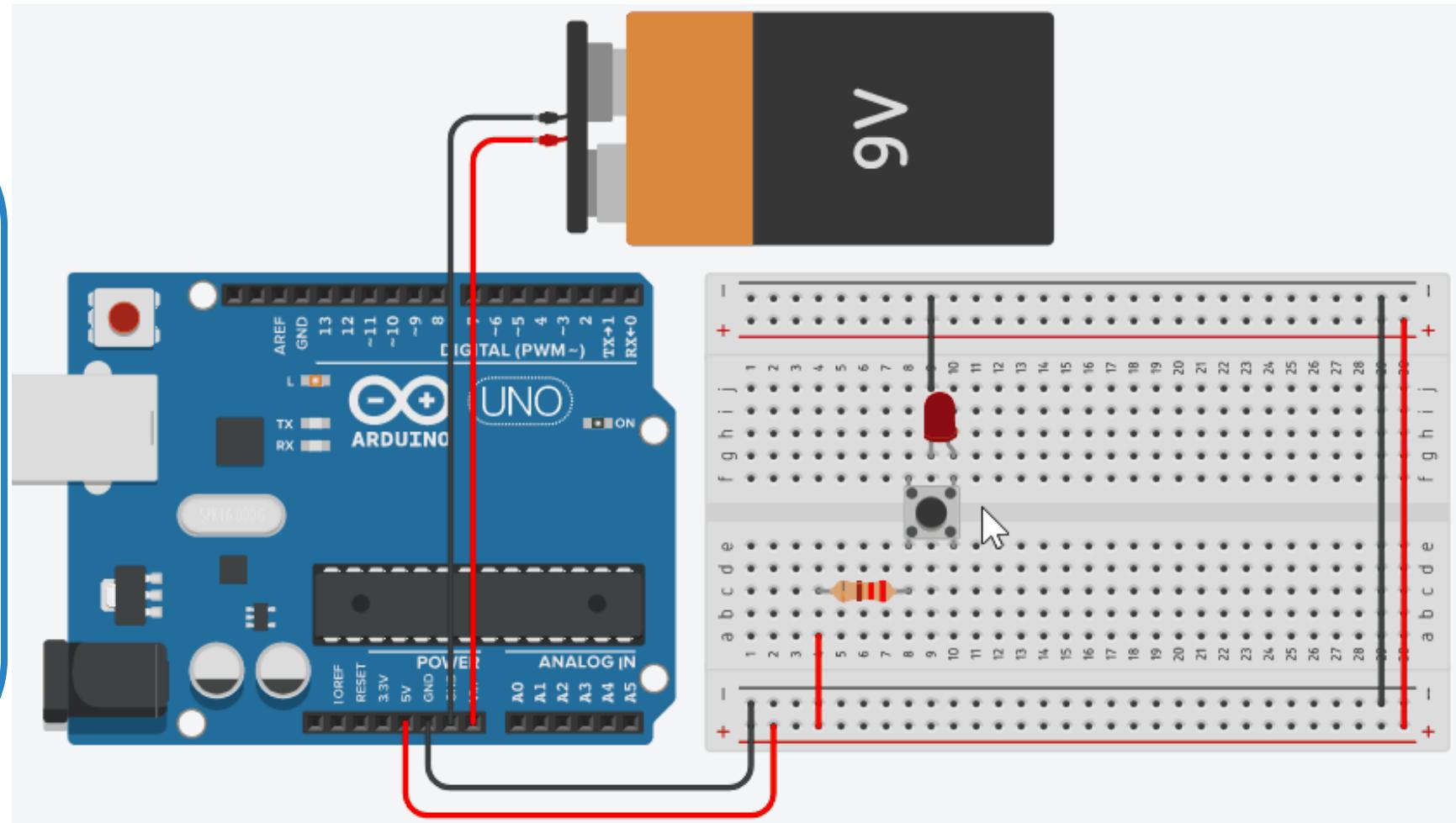
Προσοχή στις υποδοχές:

3.3V & 5V:

Τροφοδοσία από το Arduino (προς τα συνδεδεμένα εξαρτήματα)

Vin:

Τροφοδοσία του Arduino

Περισσότερα...

Προσομοίωση κυκλωμάτων και του Arduino:

<https://www.tinkercad.com/circuits>

Σύνδεση αισθητήρων και άλλων εξαρτημάτων με το Arduino:

<https://www.circuito.io/>

Σχεδίαση συνδεσμολογίας Arduino με αισθητήρες κ.λπ. και κατασκευή σε PCB:

<http://fritzing.org>